

Aldona Savičiūtė. Asmeninio albumo nuotr.

Mokestinė sistema mūsų šalyje dažnai kinta ir sukelia nemažai baimės pradedantiems verslininkams. Ateinantys metai kartu atneš ir nemažai mokesčių pakeitimų. Jus aptarėme su UAB „Ernst & Young Baltic“ vyresniąja mokesčių specialiste Aldona Savičiūte.

Pasak specialistės, pats svarbiausias pokytis verslui – dalis mokestinės naštos nuimama ir perkeliama darbuotojui, tačiau tai nebus vienintelis pasikeitimas. Kiti pokyčiai labiausiai paveiks tuos, kurie dirba individualiai.

„Žiūrint į kitų metų perspektyvą, vietoj visiems įprasto 15 proc. gyventojų pajamų mokesčio tarifo didžiąjai daliai pajamų pradedami taikyti skirtingi gyventojų pajamų tarifai skirtingoms pajamoms. Tikėtina, kad autoriniai atlyginimai iš darbdavio bus apmokestinami kartu su darbo užmokesčiu 20 arba 27 proc. gyventojų pajamų mokesčiu, atsižvelgiant į gautų pajamų sumą. Konkrečiai šias įstatymo korekcijas dar turi patvirtinti prezidentė. Tačiau jau dabar aišku, kad kitos pajamos, tokios kaip palūkanos, akcijų pardavimo pelnas ar autoriniai atlyginimai, gauti ne iš darbdavio, bus apmokestinami 15 arba 20 proc. gyventojų pajamų mokesčiu tarifu, atsižvelgiant į gautų pajamų sumą. Tam tikroms pajamoms, pavyzdžiui, dividendams, gyventojų pajamų tarifas nesikeis ir išliks lygus 15 proc.“, – atskleidžia specialistė.

Anot jos, individualios veiklos pagrindu verslą plėtojantys asmenys turėtų suklusti labiausiai ir išsiaiškinti visus jiems kitąmet taikytinus pokyčius. „Kartu su valstybės biudžeto patvirtinimu buvo taisyta Valstybinio socialinio draudimo įstatymas, kuriuo numatoma individualios veiklos apmokestinimo bazę padidinti nuo 50 iki 90 procentų. Taip pat keičiamos savarankiškai dirbančių asmenų socialinio draudimo lubos nuo 28 iki 43 vidutinių darbo užmokesčių sumos. Socialinio draudimo įmokų lubos didinamos, nes mažėjo socialinio draudimo įmokų tarifai ir siekiama išlaikyti tą patį savarankiškai dirbančių asmenų apmokestinimo lygį kaip iki šiol. Tačiau dėl įmokų bazės individualia veikla besiverčiantiems asmenims padidinimo jų apmokestinimas, palyginti su kitais savarankiškai dirbančiais asmenimis, pavyzdžiui, gaunančiais autorinius atlyginimus, tampa santykinai didesnis“, – teigia A. Savičiūtė.

Daugiau skaidrumo

**„Nepatikimi mokesčių mokėtojai bus skelbiami viešai, negalės dalyvauti viešuose pirkimuose ir turės taikyti ilgesnius mokesčių apskaičiavimo bei perskaičiavimo senaties terminus.“
A. Savičiūtė.**

Dar vienas kitąmet verslų laukiantis pokytis yra susijęs su skaidrumo didinimu ir sąžiningo mokesčių mokėjimo skatinimu. „Verta paminėti, kad nuo kitų metų taip pat įsigalioja Mokesčių administravimo įstatymo pakeitimai, kuriais įvedama patikimo mokesčių mokėtojo sąvoka. Nepatikimi mokesčių mokėtojai bus skelbiami viešai, negalės dalyvauti viešuose pirkimuose ir turės taikyti ilgesnius mokesčių apskaičiavimo bei perskaičiavimo senaties terminus. Atitinkamai galima tikėtis griežtesnių VMI kontrolės veiksmų“, – atkreipia dėmesį pašnekovė.

Pasak A. Savičiūtės, kasdien su mokesčiais nesusiduriančiam žmogui gali būti sudėtinga sekti visas naujoves ir papildymus, todėl vertėtų pasidomėti šią patirtį palengvinančiomis priemonėmis. „Dėl šios priežasties šiemet pradėjo veikti konsultacijų platforma „EY vedlys“, kurioje pateikiamos mokesčių, apskaitos ir teisės žinios, ekspertų konsultacijos, padedančios susigaudyti mokestiniuose klausimuose“, – pristato pašnekovė.

Stabilumo nematyti

Paklausta, ar yra tikimybė, kad kitais metais Lietuvos mokesčių sistemoje

atsiras kiek daugiau stabilumo, A. Savičiūtė tuo abejoja ir tikina, kad mokesčių įstatymai atnaujinami nuolat ir juos pavadinti stabiliais būtų sudėtinga. Visgi toks kaitaliojimas turi dvi medalio puses.

„Šiaip ar taip, tai būtina, juk verslo praktika vystosi ir reikia tobulinti mokesčių įstatymus, nes jie neapima visų gyvenimo atvejų. Kita vertus, nėra aiškios ilgalaikės mokestinės strategijos, kuri leistų verslui įvertinti mokesčių pakeitimus ir su tuo susijusius galimus piniginius srautus bei atnaujinti buhalterines sistemas“, – sako pašnekovė.

Taip pat ji pastebi, kad mūsų šalyje ypač mėgstami paskutinės minutės pokyčiai, kurie dažniausiai verslo pasaulyje įneša daug chaoso. „Kelerių metų praktika rodo, kad dalis mokesčių pakeitimų ar tiesiog anksčiau priimtų įstatymų klaidų taisymų vyksta metų pabaigoje, priimant biudžetą. Tokie paskutinės minutės pakeitimai nepadedą verslui tinkamai iš anksto pasiruošti pokyčiams. Tai nėra šių metų praktika, todėl negalima sakyti, kad situacija blogėja. Tačiau sunku būtų įvardyti ir situacijos pagerėjimą“, – sako ekspertė.

Išnaudokite galimybes

Kalbėdama apie ateinančiais metais startuosiančius verslininkus, A. Savičiūtė pabrėžia, kad ypač svarbu domėtis mokestine aplinka, konsultuotis ir tinkamai pasirinkti, taip pat pasinaudoti suteikiamomis galimybėmis.

„Startuojantiems verslininkams iš mokestinės perspektyvos svarbu įsivertinti mokestinę naštą pasirinktai verslo formai ar paslaugų sutarčiai ir atitinkamai susidėlioti pinigų srautus. Be to, vertėtų nepamiršti, kad tam tikrais atvejais galimos mokestinės lengvatos, pavyzdžiui, mažesnis pelno mokesčio tarifas smulkioms įmonėms. Taip pat verta prisiminti, kad tam tikras sąlygas atitinkančioms smulkioms įmonėms pirmąjį veiklos laikotarpį galimas 0 proc. pelno mokesčio tarifas. Tad pradedant veiklą svarbu įvertinti ir pasinaudoti valstybės suteikiamomis paskatomis“, – pataria mokesčių specialistė.

Baigdama pokalbį, A. Savičiūtė linki, kad ateinančiais metais kiekvienas verslininkas turėtų užtektinai kantrybės ir užsispyrimo savo tikslams bei siekiams: „Pradedantiesiems savo verslus linkiu kantrybės ir užsispyrimo: kantrybės bandant susigaudyti mokestiniuose klausimuose ir besikeičiančioje informacijoje, o užsispyrimo vystant naujas idėjas.“